

je v vseh delih vedno prisotna iskrena izpoved. Kljub specifičnosti simbolike, ki nam je precej oddaljena, vedno spoznamo pravo vsebino in idejo. Nežna poezija, čustvenost, lirične krajine, ki se izvijajo iz jutranjih meglic, pogledi na svete gore in krajine ter pisan blišč praznikov in mask so obdržali svojo vrednost in izrazitost tudi v moderni formalni govorici. Tem klasičnim sižajem pa se pridružuje tudi grenka kaplja strahu. Demone preteklosti so zamenjale vizije mrzle osamljenosti (Maeda Masao), trpljenje večnega Prometeja (Sugano Yoh) in kaotična brezličnost človeka v objemu atomske smrti (Ueno Makato).

To je umetnost, ki je globoko vezana na tradicijo, pa je vendar moderna — tako po vsebini kot po obliki. Japonska grafika je našla ustvarjalno ravnotežje v posrečeni sintezi, ki dolguje prav toliko zahodnoevropski umetnosti kot izročilu domače ustvarjalnosti. Modernost in aktualnost pa se ne izražata v modnem posnemanju, temveč v visoki kvaliteti, ki postavlja japonsko grafiko na eno izmed prvih mest v svetu.

Ubrana in visokokvalitetna razstava pomeni likovni dogodek, kot si jih lahko samo želimo, in blesteč uvod v sezono gostovanj, ki ji daje letos posebno obeležje mednarodni grafični bienale v Ljubljani.

Ivan Sedej

GLOSE IN KOMENTARJI

BOJ ZA OBSTANEK

Ker nas je Triglav-film pušchal zadnje čase nekoliko v temi glede svojih pravih namenov, namreč glede vsega tistega sklopa dobronamernih visokih načrtov in nekoliko manj visokih realizacij, ki ga naši dnevniki nekam zlahka imenujejo proizvodno politiko, je poučno, če si preberemo izjavo, ki jo je dal TT-ju eden od vodilnih članov Triglav-filma.

»Razen dobrih komedij, ljudje zelo radi gledajo dinamične in napete filme, le manjši krog ljudi se navdušuje za psihološke in visoko umetniške filme... Morda pri nas ne znamo izkoristiti takih in podobnih tem, ki sta jih polni naša zgodovina in polpreteklost. Spomnimo se uspehov Žike Mitroviča, katerega filmi imajo rekordno število obiskovalcev...«

Ta, ki govori, je direktor koprodukcije. Ni presenetljivo, da direktor koprodukcije brani svoje varno stališče in da je nezaupljiv do vsega tega govorenja o umetnosti. Njegova naloga je, da iz sodelovanja s tujimi podjetji potegne čimveč denarja za svojo hišo. Bil bi slab direktor koprodukcije, če tega ne bi delal. Presenetljivo in nekoliko melanholično pa je dejstvo, da je ta njegov glas prozaičnega finančnega razuma tako točno opisal smer, v katero trenutno drsi Triglav-film. Držati glavo nad vodo in nobenih neumnosti.

Triglav-film ima seveda kot vsak organizem pravico do svojih samoohranitvenih refleksov — toda kakšno korist imamo mi od kulturne (saj to je bilo menda mišljeno) institucije, ki lahko živi samo, če se ukvarjanju s kulturo sploh odreče? Je potem produkcija ali koprodukcija neskončnih metrov filmske konfekcije tisto, v kar je dozorel slovenski film?

Za TT in njegovih dvesto tisoč slovenskih bralcev je to najnaravnejša stvar na svetu. Njegov nekam čudno kredulentni in naivni člančič, ki se je zadihano posvetil razkladanju akcijskih avantur tega in bodočih izdelkov Triglav-filma je ena izmed prvih žrtev nevarne bolezni: resignacije in ravnodušnosti do usode našega filma.

♂

LISTNICA UREDNIŠTVA

PISMO UREDNIŠTVU

Cenjeni tovariš urednik!

Pomisleki, ki jih vzbuja članek tovariša Jožeta Šifrerja v aprilski številki *Sodobnosti* o temi *Naša šola in šolniki po desetih letih reforme*, niso takšne narave, da bi se spuščal s piscem v načelno polemiko. Odločno pa oporekam določenim formulacijam, ki se nanašajo na splošen intelektualni nivo sodobnega šolnika, in to očitno predvsem na mlajšega. Prepričan sem, da moj dopis ne bo osamljen protest individualne prizadetosti, marveč izraz mnenja precejšnjega števila prosvetne inteligence.

V članku — str. 341 — beremo: »Treba bo bolj upoštevati specifičnost šol, ki je v tem, da v primerjavi z gospodarskimi organizacijami *ni* njihova služba *samo* v skrbi za materialno rentabilnost in ekonomski uspeh, ampak predvsem v skrbi za etični, izobrazbeni in kulturni profil mladega rodu. Šolniki v tem čutijo svoje poslanstvo...« K tej pravilni ugotovitvi pripišimo le to, da prosvetna služba sploh ni v (neposredni) »skrbi za materialno rentabilnost in ekonomski uspeh«, posredno pa navsezadnje v polni meri vendarle skrbi tudi za to, saj »proizvaja« bodočo »industrijsko« inteligenco. Vendar ni jedro stavka v tem, marveč v dejstvu, da pisec tretira šolniško službo kot družbeno zelo odgovorno in — torej — priznava, da je zanjo potreben ne le etično dragocen, marveč tudi intelektualno sposoben človek.

V naslednjem odstavku, kjer govori o škodljivem podcenjevanju pedagoških poklicev in o stihiji bega iz prosvetne v — »boljšo« — službo v proizvodnji, pa — kljub zavesti, da ne gre izrekati pavšalnih sodb — posplošuje trditev, da »pretežni del mlajšega učiteljstva ni sposoben niti pripravljen, da bi, kot gre to intelektualcem, pogumno urejeval opisane razmere v našem šolstvu«. Glede tega se z njim strinjamo ali pa tudi ne, s pripombo, da je verjetno vendarle preveč pesimističen, kar pa nakaže v naslednjih besedah: »Krizi v kvaliteti se pridružuje kriza v kvantiteti... mladina se nerada odloča za šolanje v učiteljsku, na višjih pedagoških šolah in na filozofski fakulteti.« To seveda precej drži! A tu zdrkne pisec v ozko subjektivno gledanje: »Že za študij na teh ustanovah se odločajo ljudje brez posebnih ambicij po uveljavljanju, brez večjih intelektualnih sposobnosti, dokaj povprečni iskalci kruha. In še od teh najbrž ravno najsposobnejši ostanejo izven prosvetnih vrst.«

Zanimivo bi bilo najprej zvedeti, na koliko konkretnih primerih se je pisec povzpел do take pavšalne sodbe. Potem, ali je sploh še vredno gnjaviti se s problematiko šolstva, če so šolo že tako in tako zapustili »najbrž ravno najsposobnejši« od tistih, ki so se že na filozofsko fakulteto vpisali kot ljudje